

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Perinnebiotooppien direktiiviluontotyypit

23.9.2025 Martina Reinikainen, erityisasiantuntija, Ympäristöministeriö
/ Vesi ja- luontoympäristöosasto /
Luonnonsuojelu- ja luonnon virkistyskäyttöyksikkö

Pienryhmä / Niityt ja muut laidunalueiden luontotyyppit eli perinnebiotoopit

Vastuuhenkilö: Martina Reinikainen (YM)

Sihteeri: Sonja Forss (SYKE)

Jäsenet: Maija Häggblom (Ahvenanmaan maakuntahallitus), Leena Lehtomaa (ELY), Heini Lehtosalo (MMM), Marja-Liisa Pitkänen (ELY), Katja Raatikainen (MHLPP)

Luontotyytit

- 1630 Merenrantaniityt
- 4030 Kuivat nummet
- 6150 Karut tunturiniityt ALP
- 6510 Karut tunturiniityt BOR
- 6210 Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla (tärkeitä orkidea-alueita)
- 6230 Runsaslajiset jäkkiniityt
- 6270 Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt
- 6280 Alvarit ja kalkkivaikutteiset kalliokedot
- 6410 Siniheinäniityt
- 6510 Alavat niitettyt niityt
- 6530 Lehdes- ja vesaniityt
- 9070 Hakamaat ja kaskilaitumet

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuva: Martina
Reinikainen

Kaikki ryhmän käsittelemät luontotyypit luokassa U2 (paitsi karut tunturiniityt)

Suojelutaso on luokiteltu neljään luokkaan

Suojelutaso	Luokka
suotuisa	FV
epäsuotuisa riittämätön	U1
epäsuotuisa huono	U2
ei tiedossa, jätetty arvioimatta	XX

Lisäksi on ollut käytössä kehityssuuntaa kuvaava määrite heikkenevä (–), vakaa (=), paraneva (+) tai tilanne ei tiedossa (x).

Historiallisten pinta-alojen arviointi suojelutasoarvioinnissa

- Perinnebiotooppien historiallisten pinta-alojen arviointi on tehty Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinneissa 2008 ja 2018
- Arviot perustuvat historiallisiin maatalous- ja metsätilastoihin (Suomen virallinen tilasto, VMI, Maatalouslaskenta)
- Historiallisten lähteiden pohjalta tehdyt arviot eivät ole tarkkoja, koska tilastoinnin tarkoitus ja luokittelu on ollut hyvin erilainen kuin nykyään.
- Lähdetilastojen pinta-aloja on tulkittu ja jaettu eri luontotyyppien pinta-aloiksi uhanalaisuusarvioinneissa asiantuntija-arviona.
- Perinnebiotooppien kokonaispinta-alan jakautuminen eri luontotyyppeihin perustuu 1990-luvun perinnemaisemainventoinnin luontotyyppijakaumaan ja oletuksiin eri niittytyyppien erilaisesta vähenemisnopeudesta.

Perinnebiotooppien FRA-määrittely suojelutasoarvioinnissa

- Teoreettisen FRA:n laskemisessa on käytetty lähtökohtana arvioita 1950-luvun pinta-aloista sekä historiallisen ajan (1700-1900-luvut) pinta-aloista.
- Lähtökohtaisesti FRA:na on käytetty 1950-luvun pinta-ala-arviota. Tuolloin avoimia niittyjä oli vielä noin 300 000 ha ja hakamaita ja metsälaitumia noin 2 000 000 ha. Maatalouden tehostumisen myötä pinta-ala laski jyrkästi 1950-luvun jälkeen, ja lasku on jatkunut siitä lähtien. 1950-lukua voidaan pitää taitekohtana, jonka jälkeen perinnebiotooppien tila on heikentynyt merkittävästi.
- Luontotyyppikohtaisten pinta-alojen arviointiin liittyy runsaasti epävarmuustekijöitä, minkä vuoksi FRA-arvoihin tulee suhtautua suuntaa antavina.
- Muutokset perinnebiotooppien kokonaismäärissä ovat joka tapauksessa olleet niin suuria, että **kaikkien perinnebiotooppien osalta suotuisan viitealan voidaan katsoa olevan merkittävästi nykypinta-alaa suurempi.**

Perinnebiotooppi toimenpiteiden työstäminen

Laidunnuksen edellytysten turvaaminen

Kuva: Martina
Reinikainen

Nykyisten hoidossa olevien kohteiden hoidon jatkaminen ja jatkuvuuden turvaaminen

Kuva: Martina Reinikainen

Kuva: Martina Reinikainen

Kuva: Martina
Reinikainen

Kuva: Martina
Reinikainen

Kuva: Martina
Reinikainen

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Perinnebiotooppien hoidon rahoitus

Kuva: Martina Reinikainen

- Helmi-elinympäristöohjelmassa tehdään ensisijaisesti **peruskunnostuksia** pitkään hoitamatta olleilla kohteilla sekä toimia uhanalaisten lajien turvaamiseksi (yksityisomisteiset maat: ELYt luonnonsuojelulain mukainen tuki, valtion maat: Metsähallituksen Luontopalvelut)
- **Jatkuvan hoidon** tärkein rahoituskanava on maatalouden ympäristösopimukset
- Kunnat, järjestöt, talkoot ym.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 4–10, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment